

Wijzigingswet financiële markten 2024

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Wet toezicht trustkantoren 2018 en enige andere wetten op het terrein van de financiële markten (Wijzigingswet financiële markten 2024)

Beantwoording IAK-vragen

Verankering tuchtrecht verzekeraars.....	2
Wijzigingen Wtt 2018	4
Uitbreiding bonusverbod bij staatssteun.....	6
Wijzigingen toezicht verzekeraars	7
Explicitering boetehoogte beheerders.....	9

Verankering tuchtrecht verzekeraars

1. Wat is de aanleiding?

Het voorgestelde nieuwe artikel 3:17d Wet op het financieel toezicht (Wft) komt voort uit een nationale wens om de rol van het tuchtrecht voor verzekeraars en daarmee het vertrouwen in verzekeraars te versterken. Hiermee wordt ook uitvoering gegeven aan de motie van het lid Kuiken c.s., waarin wordt verzocht om wettelijke verankering van het tuchtrecht voor onder meer verzekeraars.¹

2. Wie zijn er betrokken?

Betrokken partijen zijn:

- verzekeraars met zetel in Nederland
- De Nederlandsche Bank (DNB)
- de Autoriteit Financiële Markten
- het ministerie van Financiën
- het ministerie van Veiligheid en Justitie

3. Wat is het probleem?

Een adequate en voortvarende schadeafhandeling is van belang voor slachtoffers. De Universiteit Utrecht heeft in opdracht van De Letselschade Raad (DLR) onderzoek verricht naar de oorzaken van langlopende letselschadezaken.² Het is volgens onderzoekers niet mogelijk om één dominante omstandigheid te benoemen als hét kenmerk van een langlopend letselschadedossier. In een beperkt aantal zaken is de lange duur volgens de onderzoekers mede te wijten aan het niet voortvarend handelen door de verzekeraar (8%).³ Deze laatste bevinding staat in contrast met de ervaring van slachtoffers. Slachtoffers beoordelen de voortvarendheid van verzekeraars bij de afhandeling van letselschade als onder de maat, aldus het onderzoek.⁴ Dit kan afbreuk doen aan het vertrouwen in verzekeraars.

4. Wat is het doel?

Met de voorgestelde wettelijke verplichting voor verzekeraars met zetel in Nederland om zich te onderwerpen aan tuchtrecht dat voldoet aan bepaalde voorwaarden wordt beoogd de rol van het tuchtrecht voor verzekeraars te versterken. Deze maatregel is er op gericht de kwaliteit van (letsel)schadeafhandeling door verzekeraars en het vertrouwen in verzekeraars en de verzekeringssector in den brede te borgen en te verbeteren.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het is van belang dat de consument vertrouwen heeft én houdt in financiële producten, financiële dienstverlening, zoals de afhandeling van (letsel)schade, en financiële ondernemingen, waaronder verzekeraars. Met de wettelijke verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars worden wettelijke waarborgen verbonden aan het tuchtrecht voor verzekeraars ter borging en verbetering van het vertrouwen in verzekeraars en de kwaliteit van de afhandeling van (letsel)schade.

6. Wat is het beste instrument?

Wetgeving in combinatie met zelfregulering. De voorgestelde wettelijke verankering van het tuchtrecht is er op gericht dat verzekeraars met zetel in Nederland zich onderwerpen aan een tuchtrechtelijke regeling en hieraan waarborgen worden verbonden. DNB houdt hierop (risicogeoriënteerd) toezicht en kan - indien nodig - handhavend optreden. De verdere invulling en organisatie van de tuchtrechtelijke regeling is – binnen de wettelijke voorwaarden -, evenals bij het tuchtrecht voor banken, primair aan de verzekeraar c.q. verzekeringssector zelf. Het is immers van belang dat (de inrichting van) het tuchtrecht primair uit de groep zelf komt. Tuchtrecht

¹ Kamerstukken II, 2020-2021, 33 552, nr. 77.

² Langlopende Letselschadezaken. Een empirisch-juridisch onderzoek naar kenmerken van letselschadezaken die niet binnen twee jaar zijn afgesloten, Utrecht Centre for Accountability and Liability Law, 10 juli 2020 (hierna: onderzoeksrapport Langlopende Letselschadezaken).

³ Onderzoeksrapport Langlopende Letselschadezaken, p. 10-11, 77, 178-179.

⁴ Onderzoeksrapport Langlopende Letselschadezaken, p. 11, 126, 157, 164.

ontwikkelt zich bij uitstek in de groep zelf. Hiermee wordt ook de betrokkenheid van de verzekeraars (en hun medewerkers) bevorderd en daarmee de effectiviteit van het stelsel als geheel. Dit is ook in overeenstemming met één van de uitgangspunten van wetgevingsbeleid dat bij het bepalen van overheidsinterventie zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het zelfregulerend vermogen van de betrokken sector.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De administratieve lasten gemoeid met dit voorstel zijn beperkt. De nalevingskosten slaan neer op de verzekeringssector zelf, nu de organisatie en inrichting van het tuchtrechtelijk stelsel dat voldoet aan de wettelijke waarborgen primair aan verzekeraars is. Deze extra kosten zullen echter relatief overzichtelijk zijn nu zoveel mogelijk wordt aangesloten bij wat er nu al aan tuchtrecht is in de sector (bij leden van het Verbond van Verzekeraars). De kosten voor niet-leden van het Verbond van Verzekeraars zijn lastig te begroten doordat dit afhankelijk is van de wijze waarop zij uitvoering geven aan deze verplichting om onderworpen te zijn aan een tuchtrechtelijke regeling. De consultatieperiode zal ook worden gebruikt om een beter beeld te krijgen van de kosten die met deze wijziging gemoeid zijn.

Wijzigingen Wtt 2018

1. Wat is de aanleiding?

In 2020 heeft DNB in haar wetgevingsbrief de wens geuit om een algeheel verbod op te nemen in de Wtt 2018 voor het verstrekken van belastingadvies door trustkantoren. Er is echter gekozen voor een minder vergaande maatregel, die het uitvoeren van een onafhankelijk cliëntenonderzoek ook waarborgt, namelijk het verplicht stellen van het belastingadvies in het dienstverleningsdossier.

Verder is uit onderzoek van SEO naar illegale trustkantoren gebleken dat er veel onduidelijkheid heerst over de reikwijdte van trustdienst a (het zijn van bestuurder). Daarom is de definitie van trustdienst a verduidelijkt. Tevens is het eerste onderdeel van trustdienst b (het ter beschikking stellen van een adres) in lijn gebracht met de definitie van domicilieverlening in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Tot slot is gehoor gegeven aan het verzoek van DNB om het toestemmingsvereiste voor een wijziging van de formele en feitelijke zeggenschapsstructuur, van de groep waartoe het trustkantoor behoort, om te zetten in een informatieverplichting. Zo lang DNB onverwijld geïnformeerd wordt over deze wijzigingen, kan zij namelijk al op voldoende wijze haar toezichttaak uitvoeren.

2. Wie zijn er betrokken?

DNB
trustkantoren

3. Wat is het probleem?

Het verbod op de combinatie van het verlenen van trustdiensten en het verstrekken van belastingadvies bleek de in praktijk lastig handhaafbaar. Daarom is er in dit kader een aanvullende verplichting opgenomen om het belastingadvies dat is ingewonnen door de cliënt op te nemen in het dienstverleningsdossier. Hierdoor kan de toezichthouder controleren van welke partij het belastingadvies afkomstig is.

De definitie van trustdienst a (het zijn van bestuurder) leek niet eenduidig te worden geïnterpreteerd. Daarom is de definitie van trustdienst a aangepast. Tevens is het eerste onderdeel van trustdienst b (het ter beschikking stellen van een adres) in lijn gebracht met de definitie van domicilieverlening in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Het toestemmingsvereiste voor een wijziging van de formele en feitelijke zeggenschapsstructuur, van de groep waartoe het trustkantoor behoort, is omgezet naar een informatieplicht. Dit omdat het enkel noodzakelijk is dat DNB onverwijld geïnformeerd wordt over een dergelijke wijzigingen. Zo kan zij namelijk nog steeds op voldoende wijze haar toezichttaak uitvoeren.

4. Wat is het doel?

Verduidelijken en het beter handhaafbaar maken van verplichtingen uit de wet.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het onderzoek van SEO naar illegale trustdienstverlening in combinatie met de signalen vanuit de sector en de toezichthouder.

6. Wat is het beste instrument?

Aanpassing van de wetgeving.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Trustkantoren krijgen te maken met extra kosten. De extra kosten hangen samen met de nieuwe wettelijke verplichting, om het belastingadvies op te nemen in het dienstverleningsdossier. Deze

extra kosten zijn op basis van het huidige aantal doelvennootschappen 46.475 euro. Voor elke nieuwe cliënt, waarbij ook een belastingadvies is betrokken, heeft een trustkantoor vanwege deze nieuwe verplichting 3,25 euro kosten.

Uitbreiding bonusverbod bij staatssteun

1. Wat is de aanleiding?

In artikel 31 van de richtlijn prudentieel toezicht beleggingsondernemingen⁵ is de definitie van steun waarbij een verbod geldt op variabele beloningen voor bepaalde personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van een financiële onderneming uitgebreid.

2. Wie zijn er betrokken?

In lijn met de implementatie van de richtlijn prudentieel toezicht beleggingsondernemingen wordt aangesloten bij reeds gemaakte nationale keuzes ten aanzien van het beloningsbeleid. Dit betekent dat deze nieuwe definitie voor steun in verband met de stabiliteit van het financiële stelsel zal gelden voor alle financiële ondernemingen.

3. Wat is het probleem?

De huidige definitie van steun in artikel 1:128, eerste lid, aanhef, van de Wft waarvoor onder andere een verbod geldt op variabele beloningen voor bepaalde personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van een financiële onderneming, is beperkt tot artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. In lijn met de richtlijn dient dit ook te gelden voor elke andere openbare financiële steun op supranationaal niveau die als hij op nationaal niveau werd verstrekt staatssteun zou vormen.

4. Wat is het doel?

Het doel is om te borgen dat wanneer andere openbare financiële steun op supranationaal niveau wordt verleend die op nationaal niveau staatssteun zou behelzen, dezelfde (strengere) beloningsregels gelden als wanneer er sprake was van staatssteun in de zin van het Verdrag.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Europese regels ten aanzien van het beloningsbeleid die er op gericht zijn om buitensporige risico's te voorkomen die een degelijk en doeltreffend risicobeheer van instellingen en beleggingsondernemingen kunnen ondermijnen.

6. Wat is het beste instrument?

Door dit op te nemen in het bestaande Wft-artikel met daarin het verbod op variabele beloningen bij staatssteun, wordt geborgd dat dit wettelijk voor de gehele sector geregeld is.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Vooralsnog heeft het wetsvoorstel geen directe gevolgen. Mocht in de toekomst een financiële onderneming in verband met de stabiliteit van het financiële stelsel supranationale steun krijgen die geen staatssteun is, maar dat wel zou zijn als het op nationaal niveau werd verstrekt, dan is artikel 1:128 Wft nu ook van toepassing. Hierdoor geldt in dat geval dan ook onder meer een verbod op variabele beloningen (bonussen) voor bepaalde personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van de betreffende onderneming.

⁵ Richtlijn (EU) 2019/2034 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijnen 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU en 2014/65/EU (PbEU 2019, L 314).

Wijzigingen toezicht verzekeraars

1. Wat is de aanleiding?

Het voorstel is gedaan naar aanleiding van de wetgevingsbrief van DNB uit 2020, waarin DNB aangeeft extra armslag te willen om op te kunnen treden tegen gedragingen van verzekeraars die risico's voor polishouders met zich kunnen meebrengen, zoals bepaalde herverzekeringsconstructies of beursgangen.⁶

2. Wie zijn betrokken?

Betrokkenen zijn verzekeraars en herverzekeraars als geadresseerden van de voorgestelde wijzigingen, DNB als toezichthouder en polishouders die de bescherming van hun belangen versterkt zien. Het Ministerie van Financiën heeft dit voorstel op verzoek en in samenwerking met DNB vormgegeven.

3. Wat is het probleem?

Verzekeraars met zetel in de Europese Unie kunnen zonder beperkingen activa verplaatsen naar derde landen, bijvoorbeeld om ze daar te beleggen, mits aan de prudent-person regel wordt voldaan. Volgens deze prudent-person regel dient de verzekeraar alleen in die activa te beleggen waar hij de risico's goed van kan onderkennen, meten, bewaken, beheren, beheersen en rapporteren. Ook dienen deze activa zodanig te worden gelokaliseerd dat hun beschikbaarheid is gewaarborgd. Verzekeraars sluiten herverzekeringscontracten waarbij niet alleen sprake is van risico-overdracht, maar ook sprake is van activa-overdracht, of waarbij de (her)verzekeraar de uitkering van herverzekerde verliezen op een later moment verricht. Dit worden ook wel activa-intensieve herverzekeringscontracten genoemd. Verzekeraars die dergelijke herverzekeringscontracten sluiten, blijken zich er in de praktijk niet altijd van bewust te zijn dat zij te allen tijde moeten blijven voldoen aan de prudent-person regel.

Op grond van artikel 3:96, eerste lid, onderdeel e, van de Wet op het financieel toezicht dienen banken in Nederland een verklaring van geen bezwaar (vvgb) te verkrijgen van DNB voor een financiële of vennootschappelijke reorganisatie. Voor verzekeraars bestaat deze plicht momenteel niet. Een beursnotering van deelnemingsrechten impliceert net als bij een bank een aanzienlijke verhoging van de transparantie van een verzekeraar en levert daarnaast een verhoogde druk op de risicomanagerfunctie in het bijzonder en op de verzekeraar in het algemeen op. Ook kan bij een notering van een bepaalde omvang een externe invloed op de verzekeraar ontstaan die zijn solvabiliteit negatief beïnvloedt.

4. Wat is het doel?

Het doel van het voorstel is om meer grip te krijgen op activa-intensieve herverzekeringscontracten opdat verzekeraars goed bewust blijven van hun plicht om ervoor te zorgen dat de activa die op de balans in de verslagstaten zijn opgenomen te allen tijde voldoen aan de prudent-person regel. Daarnaast beoogt het voorstel om ervoor te zorgen dat verzekeraars, in het geval van een beursnotering, zich voldoende bewust zijn van en afdoende zijn voorbereid op de gevolgen die een beursgang met zich meebrengt. Beide aspecten dienen de ter bescherming van polishouders.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Polishouders worden beter beschermd indien een verzekeraar bij het verplaatsen van activa naar een land buiten de EU/EEA in het kader van een activa-intensieve herverzekering aan DNB moet aantonen dat hij gedurende de looptijd van het herverzekeringscontract blijft voldoen aan de prudent-person regel. Door verzekeraars te verplichten voornemens tot activa-intensieve herverzekering vooraf ter instemming voor te leggen aan DNB, kan DNB vooraf bepalen of wordt voldaan aan de prudent-person regel zodat het risico van een negatieve impact op de solvabiliteitspositie van een verzekeraar wordt beperkt en de beschikbaarheid van de activa ten behoeve van polishouders blijft gewaarborgd.

⁶ Kamerstukken II 2019/20, 32545, nr. 117.

Hoewel verzekeraars reeds nu aan de prudent-person regel moeten voldoen, introduceert dit voorstel een toets *vooraf* door DNB van het voornemen van een verzekeraar tot het sluiten van activa-intensief herverzekeringscontract.

Een beursnotering van deelnemingsrechten zorgt voor een aanzienlijke verhoging van de transparantie van een verzekeraar en levert daarnaast een verhoogde druk op de risicomanagementfunctie in het bijzonder en op de verzekeraar in het algemeen op. Ook kan bij een notering van een bepaalde omvang een externe invloed op de verzekeraar ontstaan die zijn solvabiliteit negatief beïnvloedt. Door te vereisen dat voorafgaand aan het wijzigen van de kapitaalstructuur een verklaring van geen bezwaar wordt gevraagd kan DNB toetsen of daaruit significante bedrijfseconomische risico's kunnen voortvloeien en aan de verklaring van geen bezwaar zo nodig beperkingen of voorschriften verbinden om de risico's te mitigeren.

Beide bevoegdheden dienen ter bescherming van de polishouders.

6. Wat is het beste instrument?

- Het invoeren van een instemmingsplicht van DNB indien activa wordt overgedragen naar een derde land.
- Het invoeren van een vvgb-plicht voor verzekeraars met zetel in Nederland die aandelen en andere deelnemingsrechten waaraan zeggenschap is verbonden ter beschikking willen stellen.

Wetgeving is noodzakelijk om deze bevoegdheden voor DNB mogelijk te maken. Het geschetste doel kan niet worden bereikt zonder wetswijziging.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het voorstel kan leiden tot een lichte verhoging van de lasten voor verzekeraars die van plan zijn een activa-intensief herverzekeringscontract te sluiten waarbij de herverzekering erin voorziet dat die andere verzekeraar op enig moment activa kan aanhouden in een staat die geen lidstaat is. Zij moeten DNB om instemming vragen, waarbij de verwachting is dat niet meer dan tien verzekeraars per jaar een dergelijke aanvraag zullen indienen.

Verder kan het voorstel leiden tot een lichte verhoging van de lasten voor verzekeraars die van plan zijn hun kapitaalstructuur te wijzigen door aandelen of andere deelnemingsrechten waaraan zeggenschap is verbonden toe te laten tot de handel op een gereguleerde markt. Zij moeten DNB voorafgaand vragen om een verklaring van geen bezwaar. Echter zal een dergelijke aanvraag zeer beperkt voorkomen. Polishouders worden hiermee beter beschermd. Verder levert het voorgestelde een lichte toename op van de toezichtlasten voor DNB.

Explicitering boetehoogte beheerders

1. Wat is de aanleiding?

Aanleiding voor deze wetsaanpassing is de wens om de bevoegdheid om aan beheerders in de zin van artikel 1a, zesde lid, van de Wwft een omzetafhankelijke boete op te leggen, of een boete die hoger is op grond van de artikelen 32 respectievelijk 31, derde lid, van de Wwft.

2. Wie zijn er betrokken?

Beheerders van beleggingsfondsen, fondsen voor collectieve belegging in effecten, en beleggingsmaatschappijen of maatschappijen voor collectieve belegging in effecten met een aparte beheerder.

3. Wat is het probleem?

Op dit moment staat de bevoegdheid tot het opleggen van een omzetafhankelijke of hogere boete aan een beheerder niet expliciet in de Wft, hoewel de wet deze bevoegdheid wel beoogt toe te kennen.

4. Wat is het doel?

Het expliciteren van de bevoegdheid tot het opleggen van een omzetafhankelijke of hogere boete aan een beheerders in de zin van de Wft, mede ter implementatie van artikel 59 van de vierde anti-witwasrichtlijn.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Handhavingsbevoegdheden dienen nauwkeurig omschreven te worden, zodat het de voorkeur verdient om de bevoegdheid ten aanzien van beheerders expliciet op te nemen.

6. Wat is het beste instrument?

Sancties van bestuursrechtelijke aard moeten zoveel mogelijk bij wet worden geregeld, dus de wet is de beste plaats voor de explicitering.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Omdat het slechts om een explicitering gaat, zijn er geen bijkomende gevolgen.